

PROPOSTA DIDÀCTICA EPVA

1. INTRODUCCIÓ

1.1. LEGISLACIÓ

- **Llei Orgànica 3/2020**, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOMLOE).
- **Resolució de 27 de juny de 2023**, del secretari autonòmic d'Educació i Formació Professional, per la qual s'aproven les instruccions per a l'organització i el funcionament dels centres que imparteixen Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat durant el curs 2023-2024.
- **Reial decret 217/2022**, de 29 de març, pel qual s'estableix l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'Educació Secundària Obligatòria.
- **Decret 107/2022**, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria.
- **Decret 104/2018**, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià (DOGV 07/08/2018).
- **Ordre 20/2019**, de 30 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics (DOGV 03/05/2019).

1.2. INTENCIONS

Dins del currículum establert per la legislació l'objectiu d'aquesta matèria des del nostre departament es que l'alumne entre amb **contacte amb el major nombre possible d'àmbits professionals relacionats amb la creació visual i audiovisual, d'ahí que totes les situacions d'aprenentatge plantejades** estiguen relacionades amb el camp del disseny i l'art, es a dir amb la creació de caràcter funcional i la creació amb la intenció de comunicar idees i sentiments.

Es preten donar-los les ferramentes; elements, materials i tècniques necessaries per a dur terme els diferents projectes però fent-los concients de que són sols eines de treball ja

que l'alumnat tendeix a pensar que l'objectiu de la matèria és dibuixar, pintar o fer manualitats.

Volem arreplegar el títol de l'obra de Acaso (2009), L'educació artística no són manualitats, en la qual s'afirma "Avui dia cal reivindicar l'ensenyament de les arts i la cultura visual com una àrea relacionada amb el coneixement, amb l'intel·lecte, amb els processos mentals i no sols amb els manuals" (Acaso, 2009, p.17). També Eisner (2002) critica una educació artística centrada únicament en el desenvolupament de la destresa tècnica perquè amb això s'oblida la intenció, el propòsit que té la manifestació artística. Per a ell és important transmetre a l'alumnat que **és fonamental tenir alguna cosa a expressar** i ajudar-lo a reflexionar sobre les seues idees.

En la línia d'aquests dos autors la nostra proposta pedagògica pretén que l'alumnat conceba els seus treballs com a mitjà d'expressió i comunicació considerant que aquest és el camí per a que arribe a entendre, valorar i apreciar les diferents produccions visuals i audiovisuals, cercant en elles les històries que ell conta en els seus treballs. D'aquesta manera es contribueix a que a través de la matèria "l'alumnat continue desenvolupant **l'estima i la valoració crítica de les diferents manifestacions plàstiques, visuals i audiovisuals, així com la comprensió dels seus llenguatges, a través de la seua posada en pràctica** en la realització de diverses classes de produccions" (pág 64 ANNEX II RD 217/2022).

Segons Eisner (2004) l'objectiu principal de l'educació artística a l'escola és constituir-se com a **procés d'iniciació**, no es tracta d'acabar alguna cosa sinó de començar-ho. S'ha de despertar el suficient interès en l'alumnat perquè aquest estiga motivat per continuar el procés que s'ha iniciat a l'escola.

1.3. CONTEXT

L'alumnat que cursa 2n i 3r d'ESO en l'IES Els Èvols procedeix en la seua majoria del propi institut de l'Alcúdia. En la matèria d'EPVA tenim cinc grups de 2n d'ESO i tres de 3r d'ESO. Els grups de 2n ronden els 24 alumnes i els de 3r al voltant de 20.

Respecte a la diversitat en els grups cal nomenar que tots tres incorporen a 1 o 2 alumnes repetidors així com a algun alumne d'ascendència estrangera (de països de l'Est europeu, Amèrica del Sud i sobretot del Marroc).

Segons la informació donada en l'avaluació inicial hi ha alguns alumnes que requereixen una atenció més personalitzada la qual cosa tindrem en compte en l'apartat de resposta educativa per a la inclusió de la programació d'aula seguint les directrius de l'apartat 7 d'aquesta proposta pedagògica.

2. COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES DE LA MATÈRIA

2.1. Competències específiques d'EPVA i indicadors

C1	Interacció patrimoni artístic i cultura visual i audiovisual	Analitzar de manera crítica i argumentada diferents propostes artístiques, contemporànies i d'altres èpoques, identificant, a través de diferents canals i contextos, referències socioculturals, funcionalitats i elements de contingut del patrimoni i de la cultura visual i audiovisual.		
		Indicadors	2n	Indaga sobre diverses propostes artístiques amb l'objectiu d'extraure informació a través de diferents canals. Desenvolupa un criteri propi que li proporciona les eines i recursos necessaris per al gaudi i apreciació dels elements del patrimoni cultural, inclosa la contemporaneïtat artística. Aquest coneixement possibilitarà l'enriquiment de les seues pròpies propostes creatives.
			3r	Identifica i selecciona els elements particulars de les diferents manifestacions artístiques de caràcter local o global desenvolupades en diferents contextos geogràfics i històrics i els fa servir per a argumentar el seu propi discurs i per a desenvolupar la seua identitat personal.

C2	Ús llenguatge específic	Compartir idees i opinions usant la terminologia específica de l'àrea en la comunicació de les experiències d'apreciació i creació artística.	
		Indicadors	2n L'alumnat coneix el vocabulari específic de l'àrea per poder expressar-se de manera apropiada en un procés de comunicació oral i escrita que al seu torn li permet valorar l'experiència d'apreciació dels diferents referents artístics. Disposa dels recursos necessaris per a contrastar i establir diàlegs respectuosos amb la diversitat creativa.
			3r Fa ús del llenguatge específic de l'àrea amb destresa per a poder valorar i emetre arguments amb esperit crític sobre qualsevol experiència d'apreciació i creació.
C3	Creació individual	Comunicar idees, sentiments i emocions, experimentant amb els elements del llenguatge visual i amb diferents tècniques i materials en l'elaboració de pràctiques artístiques i creatives.	
		Indicadors	2n Coneix les eines necessàries per a contribuir al desenvolupament de propostes artístiques, a través de l'experimentació amb les diverses tècniques i materials, incloses les pròpies de la contemporaneïtat, que al seu torn li proporcionen indicadors per a la posterior lectura de les citades produccions artístiques. Es mostra exigent tant en el procés de comunicació, expressió, elaboració i creació com en el resultat de les seues pròpies produccions creatives.
			3r Té autonomia a l'hora de seleccionar una tècnica o una altra, fa correcta utilització de la mateixa i utilitza els materials de manera adequada i responsable. Tot al servei del seu discurs i identitat personal.
C4	Utilització de recursos digitals	Seleccionar de manera responsable i autònoma recursos digitals aplicats a la percepció, la investigació i la creació en el desenvolupament de propostes i projectes artístics, desenvolupant una identitat i criteri propi en el consum responsable i sostenible d'acord amb la normativa vigent.	
		Indicadors	2n Indaga els recursos existents, coneixent i seleccionant els més adequats tant en la part d'accés a propostes culturals i artístiques, i la investigació com en la creació de produccions individuals i col·lectives. Coneix la normativa vigent que implica la construcció de la identitat digital i s'aplicarà als bons usos dels recursos tecnològics.

			3r	Coneix entorns virtuals d'aprenentatge, realitza seleccions argumentades de fonts i usos de recursos TIC sobre la base de les seues necessitats, tant en la investigació com en la producció de propostes creatives i és capaç de realitzar un consum conscient, responsable i sostenible d'acord amb la normativa vigent.
C5	Creació col.lectiva	Crear produccions artístiques col·lectives, ateses les diferents fases del procés creatiu aplicant els coneixements específics adquirits.		
		Indicadors	2n	Coneix recursos i desenvolupa habilitats socials mitjançant el procés col·lectiu de creació de produccions artístiques a través de la relació dels coneixements específics adquirits anteriorment i durant el procés creatiu. Explica les diferents fases del procés a la comunitat educativa, argumentant i proposant millores tant de la seua aportació com de la d'altres participants. Desenvolupa una actitud crítica en relació a l'ús adequat dels materials atenent a principis de sostenibilitat.
			3r	Desenvolupar les seues pròpies idees i comunicar-les a través de mitjans gràfics o textuals a la resta de la comunitat.

2.2. Relació de les competències específiques d'EPVA amb les Competències Clau

	CCL	CP	CMCT	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
CE1	X	X	X		X	X		X
CE2	X	X						X
CE3	X		X				X	X
CE4	X	X	X	X	X	X		X
CE5	X		X		X	X	X	X

Competències clau del perfil d'eixida de l'alumnat al final de l'ensenyament bàsic:

- CCL: Competència en comunicació lingüística
- CP: Competència plurilingüe
- CMCT: Competència matemàtica i competència en ciència i tecnologia (STEM, per les

seues sigles en anglés).

- CD: Competència digital
- CPSA: Competència personal, social i d'aprendre a aprendre
- CC: Competència ciutadana
- CE: Competència emprenedora
- CCEC: Competència en consciència i expressió culturals

3. PERFILS D'EIXIDA

Segons la LOMLOE, els perfils d'eixida en ESO són un conjunt de competències clau que l'alumnat ha d'haver desenvolupat en finalitzar l'etapa. Aquestes competències clau són les següents:

- Competències en comunicació lingüística:** L'alumnat és capaç de comunicar-se de manera efectiva en diferents contextos i mitjans, tant oralment com per escrit.
- Competències matemàtiques:** L'alumnat és capaç d'utilitzar els coneixements matemàtics per a resoldre problemes de la vida quotidiana.
- Competències en ciència i tecnologia:** L'alumnat és capaç de comprendre el món natural i el seu funcionament, i d'utilitzar la ciència i la tecnologia de manera responsable.
- Competències socials i cíviques:** L'alumnat és capaç de participar de manera activa i responsable en la societat, i de construir relacions interpersonals saludables.
- Competències d'autonomia i iniciativa personal:** L'alumnat és capaç de prendre decisions i actuar de manera autònoma, i de gestionar el seu temps i recursos de manera eficient.
- Competències d'aptituds per a l'aprenentatge:** L'alumnat és capaç d'aprendre de manera autònoma i crítica, i de resoldre problemes de manera creativa.

Aquests perfils d'eixida estan dissenyats per a preparar l'alumnat per a afrontar els reptes del segle XXI. L'objectiu és que l'alumnat sigui capaç de continuar aprenent i desenvolupant-se al llarg de la seva vida, i de participar de manera activa i responsable en la societat.

En concret, la LOMLOE estableix que l'alumnat que superi amb èxit l'ESO haurà de ser capaç de:

- Comprendre i expressar-se de manera oral i escrita en la seva llengua materna i en una altra llengua estrangera. Resoldre problemes de la vida quotidiana utilitzant els coneixements matemàtics.
- Comprendre el món natural i el seu funcionament, i utilitzar la ciència i la tecnologia de manera responsable.
- Participar de manera activa i responsable en la societat, i construir relacions interpersonals saludables.
- Prendre decisions i actuar de manera autònoma, i gestionar el seu temps i recursos de manera eficient.
- Aprendre de manera autònoma i crítica, i resoldre problemes de manera creativa.

4. SABERS BÀSICS NECESSARIS PER A ADQUIRIR I DESENVOLUPAR LES COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Bloc 1. Percepció i anàlisi

B.1.1. Exploració i interpretació de l'entorn CE1, CE2, CE4	2n ESO	3r ESO
G1. Patrimoni artístic i cultura visual contemporània		
Manifestacions culturals i artístiques al llarg de la història, pertanyents al patrimoni i a la cultura visual i audiovisual en entorns físics i virtuals:		

Patrimoni cultural tangible. Moble: pintura, escultura, artesanía, material audiovisual. Inmoble: monuments artístics, llocs històrics, conjunts arquitectònics.	x	x
Patrimoni cultural intangible. Formes d'expressió: manifestacions plàstiques i visuals.	x	x
Elements del llenguatge visual i audiovisual en les manifestacions culturals i artístiques		
Els elements del llenguatge visual en manifestacions culturals i artístiques de diferents èpoques i estils.	x	x
Els elements del llenguatge audiovisual i les seues possibilitats expressives i comunicatives en imatges fixes i en moviment.	x	x
Aspectes semiològics i contextuals de les manifestacions artístiques.		x
Contemporaneïtat artística		
Característiques i qualitats expressives i comunicatives dels formats, suports i materials de les pràctiques artístiques contemporànies.	x	x
La creació artística com a procés d'investigació: connexió amb altres àrees de coneixement.		x
G2. Actituds		
Atenció i respecte en l'exploració de manifestacions artístiques plàstiques, visuals i audiovisuals en entorns físics i virtuals.	x	x
Participació i sentit crític en l'exploració de manifestacions artístiques plàstiques, visuals i audiovisuals en entorns físics i virtuals.		x
G3. Entorns digitals		
Entorns virtuals d'aprenentatge (EVA) referents a les arts visuals i audiovisuals. Normativa vigent en relació a la protecció de dades, autoria i llicències d'ús.	x	x
G4. Utilització de la terminologia específica per a l'expressió de l'experiència d'apreciació		
Per a l'expressió de les idees, emocions i experiències derivades de l'exploració de propostes culturals i artístiques, i la seua descripció formal.	x	x
Per a l'anàlisi i argumentació d'opinions sobre propostes artístiques visuals i audiovisuals.		x

B1.2. Alfabetització visual i audiovisual CE1, CE2	2n ESO	3r ESO
G1. Percepció visual		
Organització del camp visual. Lleis de la percepció visual: semblança, figura-fons, proximitat, simetria, continuïtat, direcció comuna, simplicitat, igualtat i tancament.	x	
Aspectes que intervenen en el procés perceptiu: creences, coneixements previs i emocions.	x	
G2. Comunicació visual i audiovisual		
El procés comunicatiu: emissor, receptor, missatge, codi, canal, referent i context. El missatge visual i audiovisual.	x	
Funcions i intencionalitats de la imatge: estètica, informativa, exhortativa, expressiva.	x	x
Lectura, anàlisi i interpretació d'imatges fixes i en moviment. Aspectes formals i conceptuals. Valor denotatiu i connotatiu.	x	x
La imatge en el món actual: estereotips, prejudicis i convencionalismes.	x	
La imatge en el món actual: realitat i ficció. La veracitat del missatge. Xarxes socials.		x
G3. Elements configuradors del llenguatge visual i audiovisual		
Elements morfològics: punt, línia, pla, forma, color i textura.	x	x
Elements dinàmics: ritme, tensió, moviment. Interacció del llenguatge visual amb altres llenguatges.		x
Elements escalars: format, dimensió, proporció i escala. Relació entre realitat i representació.		x
Sintaxi de la imatge. Esquemes compositius.		x
Elements visuals i sonors del llenguatge audiovisual. Elements sintàctics.	x	
Elements semàntics del llenguatge audiovisual.		x

Bloc 2. Experimentació i creació.

B2.1. L'experiència artística: tècniques i materials d'expressió graficoplàstica i de creació visual i audiovisual. Àmbits d'aplicació.	2n ESO	3r ESO

CE1, CE3, CE4		
G1. Expressió gràficoplàstica		
Tècniques seques i humides. Tècniques mixtes i experimentals. Materials, suports i procediments. Formats bidimensionals i tridimensionals.	x	x
Qualitats emotives i expressives dels mitjans gràficoplàstics. Possibilitats comunicatives.	x	x
Àmbits d'aplicació i perfils professionals. Pintura, dibuix, escultura, il·lustració, còmic, arts decoratives, publicitat. Pràctiques artístiques contemporànies i produccions multidisciplinàries.	x	x
G2. Dibuix geomètric		
Geometria plana: traçats geomètrics bàsics. Instruments de dibuix tècnic.	x	x
Introducció als sistemes de representació: sistema dièdric, axonomètric i perspectiva cònica.		x
Àmbits d'aplicació i perfils professionals. Disseny i arquitectura.	x	x
G3. Creació audiovisual		
Producció audiovisual. Preproducció, producció i postproducció.		x
Àmbits d'aplicació i perfils professionals. Fotografia i cinema. Videocreació i formats multidisciplinaris.	x	x
G4. Terminologia específica de l'àrea		
Vocabulari relatiu a processos d'experimentació, creació, difusió i avaluació de produccions creatives.	x	x
G5. Aplicacions digitals		
Ús de les TIC i experimentació en entorns virtuals d'aprenentatge aplicats a l'expressió gràficoplàstica.	x	x
Ús de les TIC i experimentació en entorns virtuals d'aprenentatge aplicats al dibuix geomètric.		x
Ús de les TIC i experimentació en entorns virtuals d'aprenentatge aplicats a la creació audiovisual.		x
B2.2. L'experiència artística individual i col·lectiva: processos de treball CE3, CE4, CE5	2n ESO	3r ESO

G1. Les fases del procés creatiu		
Generació d'idees: creativitat en l'elaboració d'idees i en la presa de decisions.	x	x
Investigació: cerca i anàlisi de referents.		x
Creació: disseny i producció de la proposta. Distribució de tasques: rols en el desenvolupament d'un projecte artístic col·lectiu. Funcions i comeses.	x	x
Avaluació: resultats en relació als objectius inicials del projecte. Anàlisi i propostes de millora.		x
Documentació gràfica de processos. Portafolis d'evidències del procés creatiu. Estratègies de pensament visual.	x	x
G2. Actituds		
Esforç, força de voluntat. Capacitat de concentració. Resiliència, superació d'obstacles i fracassos.	x	x
Respecte per la diversitat d'idees i produccions. Utilització d'un vocabulari inclusiu bàsic.	x	x
Tenacitat i constància en la realització i consecució de les diferents tasques.	x	x
Consens, respecte i empatia amb les aportacions de les companyes i companys en el procés de treball col·lectiu.	x	x
Cooperació i responsabilitat en la part individual per a contribuir a un objectiu comú i a la cohesió del grup.	x	x
Cura d'espais i materials de treball. Sostenibilitat i gestió de residus.	x	x

5. AVALUACIÓ

5.1. Criteris d'avaluació

A la següent graella es detallen els criteris d'avaluació per cada nivell i en relació a les competències específiques de la matèria.

C1	Descripció	<p>Analitzar de manera crítica i argumentada diferents propostes artístiques, contemporànies i d'altres èpoques, identificant, a través de diferents canals i contextos, referències socioculturals, funcionalitats i elements de contingut del patrimoni i de la cultura visual i audiovisual.</p>	
	Criteris d'avaluació	2n	<p>C1.1. Buscar informació, a través de diferents canals i contextos, sobre propostes artístiques diverses desenvolupant el criteri propi a partir de la seua anàlisi.</p> <p>C1.2. Examinar propostes artístiques de l'entorn patrimonial i de la cultura visual i audiovisual, a través de recursos i agents culturals de l'entorn, trobant elements de contingut essencials.</p> <p>C1.3. Identificar els missatges de diferents creacions artístiques classificant els elements que intervenen en la comunicació.</p> <p>C1.4. Apreciar la diversitat de propostes en manifestacions culturals i artístiques de diferents contextos geogràfics i històrics.</p> <p>C1.5. Relacionar els referents i elements de la contemporaneïtat artística amb els desafiaments i reptes del present, apreciand la seua aportació a la transformació social.</p>
		3r	<p>C1.1. Investigar sobre diferents propostes artístiques, a través de diferents canals, contextualitzant-les i tenint en compte les seues funcionalitats.</p> <p>C1.2. Identificar elements de contingut essencials i funcionalitats en l'apreciació i anàlisi de referents artístics, a través de recursos i agents culturals de l'entorn, incloent canals i mitjans tecnològics.</p> <p>C1.3. Interpretar els missatges de diferents creacions artístiques, identificant els elements que intervenen en la comunicació i extraient conclusions per a la seua aplicació en propostes creatives pròpies.</p> <p>C1.4. Valorar amb respecte i sentit crític les manifestacions culturals i artístiques en entorns diversos, desenvolupant el criteri propi i argumentant en la construcció de l'opinió personal.</p> <p>C1.5. Identificar els desafiaments del present a través del treball i missatges de la creació contemporània, valorant la seua contribució a la societat actual i adoptant un posicionament raonat, crític i constructiu.</p>
C2	Descripció	<p>Compartir idees i opinions usant la terminologia específica de l'àrea en la comunicació de les experiències d'apreciació i creació artística.</p>	
	Criteris	2n	<p>C2.1. Emprar vocabulari específic de l'àrea de manera correcta per a valorar l'experiència d'apreciació de diferents referents artístics.</p> <p>C2.2. Incorporar terminologia específica de l'àrea en el procés de comunicació oral i escrita de l'experiència de creació.</p> <p>C2.3. Compartir informació extreta de diverses fonts de forma contrastada i establir discursos i debats amb assertivitat.</p>

	d'avaluació	3r	<p>C2.1. Valorar de manera argumentada diferents obres i imatges, en l'experiència d'apreciació, utilitzant el vocabulari específic de l'àrea.</p> <p>C2.2. Comunicar, de manera oral i escrita, l'experiència de creació elaborant un discurs coherent que describa els processos de treball utilitzant terminologia pròpia de l'àrea</p> <p>C2.3. Argumentar amb criteri i respecte en diferents moments de discurs i debat vinculats a l'experiència d'apreciació i creació.</p>
C3	Descripció		Comunicar idees, sentiments i emocions, experimentant amb els elements del llenguatge visual i amb diferents tècniques i materials en l'elaboració de pràctiques artístiques i creatives.
	Criteris d'avaluació	2n	<p>C3.1. Experimentar amb diversitat de tècniques i materials adequant-se als objectius plantejats en cadascuna de les propostes, incloent possibilitats no convencionals.</p> <p>C3.2. Emprar les possibilitats comunicatives i expressives dels formats i materials de la contemporaneïtat artística en l'elaboració de propostes creatives senzilles.</p> <p>C3.3. Idear propostes artístiques en les quals les tècniques i materials seleccionats estiguen al servei del missatge que es pretén transmetre.</p> <p>C3.4. Demostrar hàbits de constància i autoexigència tant en el procés com en el resultat final.</p> <p>C3.5. Incorporar els referents i elements de la contemporaneïtat artística com a estímul en propostes creatives pròpies.</p>
		3r	<p>C3.1. Seleccionar les tècniques més adequades en funció de l'objectiu plantejat en cada proposta creativa, incloent materials no convencionals.</p> <p>C3.2. Seleccionar diferents formats i materials propis de les manifestacions artístiques contemporànies amb finalitat comunicativa en l'elaboració de propostes creatives.</p> <p>C3.3. Crear propostes artístiques, relacionant les potencialitats expressives dels diferents elements que les conformen amb la finalitat comunicativa que es pretén transmetre</p> <p>C3.4. Consolidar hàbits de constància i autoexigència tant en el procés com en el resultat final.</p> <p>C3.5. Emprar els referents i elements de la contemporaneïtat artística seleccionant els més adequats a la finalitat comunicativa.</p>
C4	Descripció		Seleccionar de manera responsable i autònoma recursos digitals aplicats a la percepció, la investigació i la creació en el desenvolupament de propostes i projectes artístics, desenvolupant una identitat i criteri propi en el consum responsable i sostenible d'acord amb la normativa vigent.
	Criteris d'avaluació	2n	<p>C4.1. Buscar informació i recursos aplicats a les arts plàstiques, visuals i audiovisuals, en diferents entorns digitals.</p> <p>C4.2. Provar diferents recursos digitals en la percepció, experimentació i creació de les diferents propostes i produccions.</p> <p>C4.3. Conèixer la normativa vigent de protecció de dades i autoria, aplicant-la de manera responsable en la creació i difusió de continguts.</p>

		3r	<p>C4.1. Seleccionar informació i recursos aplicats a les arts plàstiques, visuals i audiovisuals, en diferents entorns digitals.</p> <p>C4.2. Emprar diferents recursos digitals per a la percepció, experimentació i creació, seleccionant els més adequats per als objectius de les diferents propostes i produccions.</p> <p>C4.3. Aplicar bones conductes per a un consum digital responsable i sostenible, respectant les llicències d'ús i les normes vigents de protecció de dades i autoria.</p>
C5	Descripció	<p>Crear produccions artístiques col·lectives, ateses les diferents fases del procés creatiu aplicant els coneixements específics adquirits.</p>	
		2n	<p>C5.1. Participar activament en la planificació de produccions artístiques multidisciplinàries, adequant les decisions adoptades als objectius del projecte i tenint en compte la perspectiva inclusiva.</p> <p>C5.2. Crear produccions artístiques col·lectives experimentant amb diferents possibilitats expressives i comunicatives, explorant les connexions amb altres matèries.</p> <p>C5.3. Assumir diferents rols en el procés de planificació, creació i difusió de la producció artística col·lectiva, amb actitud respectuosa i inclusiva.</p> <p>C5.4. Explicar a la comunitat els processos de treball de manera textual, gràfica i/o audiovisual, aportant valoracions crítiques sobre el procés i resultat.</p> <p>C5.5. Difondre les produccions artístiques col·lectives realitzades utilitzant diferents mitjans i canals.</p>
			3r
Criteris d'avaluació			

5.2. Instruments d'avaluació

Dins de la producció de l'alumnat contemplem les tasques, les activitats i els exercicis, les característiques dels quals es reflecteixen en la següent graella.

Producció de l'alumnat

Exercici	Acció orientada a la comprovació del domini adquirit en el maneig d'un
----------	--

Producció de l'alumnat

	determinat coneixement. Suposa una conducta que produeix una resposta prefixada i que es dóna repetidament .
Activitat	Acció orientada a l'adquisició d'un coneixement nou o a la utilització d'algun coneixement ja adquirit de manera diferent i contextualitzada. Es tracta de comportaments que produeixen una resposta diferenciada i variada .
Tasca	Conjunt d'accions orientades a la resolució d'una situació-problema, dins d'un context definit social, personal, familiar i/o escolar, per mitjà de la combinació de tots els sabers disponibles que permeten l' elaboració d'un producte rellevant .

En la següent graella s'arrepleguen els mitjans d'avaluació que responen a què avaluarem, les tècniques d'avaluació que responen a com avaluarem i els instruments d'avaluació que responen a amb què avaluarem per a establir una qualificació en cadascuna de les tres avaluacions en què es divideix el curs. Cadascun dels elements a avaluar té un pes en la qualificació de l'alumnat.

Mitjans, tècniques i instruments d'avaluació. Criteris de qualificació				
Què avaluarem		Com avaluarem	Amb què avaluarem	Nota
Actitud	Comportament	Observació	Llistes de control ¹ Quadern observació ⁴	20 %
	Material	Observació	Llistes de control ¹ Quadern observació ⁴	
	Atenció	Observació	Llistes de control ¹ Escala de valoració ² Quadern observació ⁴	
	Treball	Revisió llibreta Revisió exercicis i activitats	Llistes de control ¹ Escala de valoració ²	
Procediments	Sabers	Exàmens	Rúbriques ³ Escala de valoració ²	40 %

Mitjans, tècniques i instruments d'avaluació. Criteris de qualificació				
	Sabers en pràctica	Tasques	Rúbriques ³ Escala de valoració ²	40 %
<p>¹ Instrument d'avaluació tancat en el qual s'assenyala la presència o absència dels trets a observar durant el desenvolupament de l'activitat.</p> <p>² Instrument d'avaluació tancat que conté una llista d'aspectes observats en els quals es gradua el seu nivell de consecució a través de valoracions progressives descriptives o numèriques.</p> <p>³ Instrument d'avaluació tancat que conté una llista d'aspectes observats en els quals es gradua el seu nivell de consecució oferint la descripció dels requisits per a situar-se en cada nivell (Veure Taula 23. Avaluació produccions).</p> <p>⁴ Instrument d'avaluació obert en el qual registren esdeveniments esporàdics que es poden oblidar amb el temps.</p>				

5.3. Criteris de qualificació

Qualificació Avaluacions

Les qualificacions en les avaluacions seran: Insuficient (1, 2, 3 o 4), Suficient (5), Bé (6), Notable (7, 8) o Excel·lent (9,10).

Qualificació Procediments

En cadascuna de les avaluacions es pot donar una situació diferent:

- Si sols tenim exàmens farem la mitjana d'aquestos per a traure la nota dels procediments.
- Si sols tenim tasques farem la mitjana d'aquestos per a traure la nota dels procediments.
- Si tenim exàmens i tasques cada examen farà mitjana amb les tasques corresponents al mateix tema (si l'examen és de polígons, aquest farà mitjana amb les tasques relacionades amb aquest tema i aquest bloc farà mitjana amb la mitjana de les tasques d'altre tema).

*Qualsevol examen o tasca copiat suposarà una qualificació de 0.

Qualificació Actitud

L'actitud sumarà sempre que la part de procediments siga igual o superior a un 4.

Nota Final

La nota final del curs s'obindrà de la mitjana de les tres avaluacions sempre que la nota d'aquestes siga superior a 4. A partir d'aquesta es podrà pujar un grau la nota de l'alumne en funció de la seua trajectòria al llarg del curs (de Suficient a Bé, de Bé a Notable o de Notable a Excel·lent), mai dos.

No es contemplen recuperacions de les avaluacions ni recuperació de caràcter extraordinari.

6. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades amb la finalitat d'eliminar les barreres identificades en els diversos contextos on es desenvolupa el procés educatiu de tot l'alumnat, i contribueixen d'aquesta manera a la personalització del procés d'aprenentatge en totes les etapes educatives.

Segons el Decret 104/2018, de 27 de juliol del Consell, pel qual es desenrotllen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià per a afavorir la inclusió de l'alumnat les mesures de resposta educativa per a la inclusió s'organitzen per nivells, en funció de l'àmbit concret en què es desenvolupen. Així, pel que fa a la proposta pedagògica del nostre departament, treballarem amb els Nivells III i IV.

Mesures de nivell III:

Com s'hi especifica a l'article 14 del Decret 104/2018 les mesures de tercer nivell són les mesures adreçades a l'alumnat que requereix una resposta diferenciada, individualment o en grup, que impliquen suports ordinaris addicionals. Aquest nivell inclou mesures

curriculars que tenen com a referència el currículum ordinari i com a objectius que l'alumnat destinatari promoció amb garanties a nivells educatius superiors, obtinga la titulació corresponent en els canvis d'etapa i s'incorpore amb les millors condicions al món laboral. Per a afavorir la inclusió de l'alumnat, el departament tindrà en compte les mesures següents:

- Activitats d'enriquiment
- Activitats de reforç
- Adaptacions d'accés al currículum que no impliquen materials singulars, personal especialitzat o mesures organitzatives extraordinàries.
- Actuacions d'acompanyament i suport personalitzat.
- Mesures de suport en contextos externs al centre per a l'alumnat en situació de malaltia, desprotecció, mesures judicials o altres situacions.

Mesures de nivell IV:

El quart nivell de resposta el constitueixen les mesures adreçades a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que requereix una resposta personalitzada i individualitzada de caràcter extraordinari que implique suports especialitzats addicionals.

Atenent al caràcter extraordinari d'aquest nivell, és preceptiu, en tots els casos, la realització d'una avaluació sociopsicopedagògica i l'emissió d'un informe sociopsicopedagògic corresponent.

Per a afavorir la inclusió de l'alumnat, el departament tindrà en compte les mesures següents:

- Accessibilitat personalitzada amb mitjans específics o singulars.
- Adaptació curricular individual significativa (ACIS) en l'ensenyament obligatori.
- Programes personalitzats que comporten suports personals especialitzats.

- Altres mesures de resposta de nivell IV que determine reglamentàriament la conselleria competent en matèria d'educació.

Mesures Nivell III	<p>a) ACCÉS O PRESENCIA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Seguiment intensiu del control de l'assistència • Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars) d'una actuació o programa addicional d'este nivell. • Coordinació del tutor / a amb el professorat del centre i els professionals de suport interns i externs que participen en les actuacions o programes addicionals d'este nivell.
	<p>b) APRENTATGE I ÈXIT</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adaptacions curriculars individualitzades i adequacions metodològiques.
	<p>C) PARTICIPACIÓ I SENTIT PERTINENÇA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Desenrotllament d'actituds de respecte i tolerància, habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos. • Notificació de possible situació de desprotecció des de l'àmbit educatiu. • Mesures educatives de disciplina positiva de col·laboració en tasques comunitàries i / o del centre. • Acompanyament personalitzat per a desenrotllar implicació, autoestima, confiança en les pròpies possibilitats i fortaleses amb el suport de les estructures de tutoria entre iguals i equips de mediadors. • Acompanyament personalitzat per a desenrotllar habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos el suport de les estructures de tutoria entre iguals i equips de mediadors.

Mesures Nivell IV	<p>a) ACCÉS O PRESENCIA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans específics o singulars (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars) . • Coordinació amb els professionals dels servicis socials, salut i salut mental, ajuntaments, centres proveïdors de servicis, centres d'estimulació primerenca, i recursos de suport a per a la discapacitat auditiva, discapacitat visual (ONZE) , discapacitat motora, discapacitat intel·lectual (Ex. ASINDOWN) , (...) i altres. • Coordinació amb els professionals de les unitats específiques, centres d'educació especial, Unitats d'atenció i intervenció del pal PREVI (UAI) i d'escolarització
-------------------	--

	transitòria (UET / HDIA).
	<p>b) APRENTATGE I ÈXIT</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adaptacions curriculars individuals significatives del currículum comú (ACIS).
	<p>C) PARTICIPACIÓ I SENTIT PERTINENÇA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pla personalitzat per a desenrotllament d'implicació, autoestima, confiança en les pròpies possibilitats i fortaleces. (*) • Pla personalitzat per a l'aprenentatge d'habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social en diversos contextos. (*) • Pla personalitzat amb l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta com a part del protocol d'actuació en supòsits de conductes i comportaments que alteren la convivència de forma greu i recurrent en el centre i l'aula (Annex II Orde 62/2014) . Este pla es desenrotlla amb la intervenció de recursos personals i altres agents externs especialitzats com són, entre altres, els educadors socials i els tècnics d'integració social(*). • Fases de comunicació, intervenció i seguiment dels protocols de prevenció i intervenció davant de supòsits de violència i desprotecció (O 62/2014 de 28 de juliol) amb un alumne determinat i amb la seua família. (*) <p>* Totes estes actuacions formen part del Pla d'Actuació Personalitzat</p>

7. PLANS DE REFORÇ INDIVIDUALITZATS

Per a l'alumnat que ha promocionat amb la matèria d'EPVA suspesa, així com per a l'alumnat que repeteix curs, s'el·laboraran plans de reforç individualitzats que recolliran els següents aspectes:

1. Avaluació inicial per identificar les necessitats i les fortaleces de l'alumnat.
2. Objectius específics que l'alumnat ha d'assolir.
3. Activitats i recursos que ajuden l'alumnat a aconseguir els objectius.
4. Seguiment i avaluació.

És important que els plans de reforç siguin flexibles i que puguin ser adaptats a les necessitats individuals de cada alumne.

A més a més, es tindran en compte els següents criteris específics per a dissenyar els plans de reforç:

Per a l'alumnat que ha promocionat amb matèries suspeses:

- Aconseguir un nivell de competència suficient en els continguts suspesos.
- Desenvolupar les habilitats i les estratègies necessàries per a superar les dificultats que han provocat la suspensió.
- Comprendre els objectius i les expectatives de la matèria.

Per a l'alumnat que repeteix curs:

- Recapitular els continguts de l'any anterior.
- Aprofundir en els continguts que s'han treballat de manera superficial.
- Desenvolupar les habilitats i les estratègies necessàries per a aprendre de manera efectiva.